

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Virtutibus Moralibus, De Justitia Et Jure Et De
Contractibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDCCXXXIII.

VD18 90392159

Q. 2. An licet agere ob voluptatem seu delectationem moderatam & per se
licitam, eámque propter se appetere?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40993

stinendi ab omni actione & delectatione venerea cum non conjugē, & ea utendi cum conjugē semper juxta rectæ rationis, & Legis divinæ regulam. 3. Est propositum abstinendi in posterum propter Deum ab omni actione, & delectatione venerea percepta in conjugio.

Abstinentiæ opponitur gula strictè sumpta, sobrietati ebrietas, & castitati luxuria, de quibus dixi in Tract. de Peccat.

Q. 2. An licet agere ob voluptatem, seu delectationem moderatam & per se licitam, eamque propter se appetere?

Resp. Neg. Quia 1. omnis actus, qui non est bonus saltem ratione finis, hoc ipso malus est, ut docet S. August. lib. 4. contra Julian. cap. 3. *Cum facit homo aliquid, ubi peccare non videtur, si non propter hoc facit, propter quod facere debet, peccare convincitur.* idque satis indicat Christus Matth. 12. dum ait: *Omne verbum otiosum quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die judicii.* utique tanquam de peccato. Ergo omne opus otiosum moraliter est malum, æquè ac verbum otiosum, cum sit eadem ratio, & species ibi ponatur pro genere. At omnis actus, qui non est bonus, est saltem otiosus moraliter, seu inordinatè ad mores: ergo malus est. Jam verò actus non est bonus, nisi habeat finem honestum, hoc est, consentaneum naturæ rationali & Legi divinæ.

divinæ. 2. Homo deliberatè agens tenetur semper agere propter finem proportionatum, seu consentaneum naturæ rationali quatenus rationalis est, ideóque propter finem honestum; tenetur enim semper agere modo proportionato, seu consentaneo naturæ rationali, quâ rationali: alioqui sciens, ac volens deficit à conditione sua, & à dignitatis præstantia, quâ brutis excellit, séque ipsum deprimat ad modum agendi brutalem. Non potest autem agere modo proportionato naturæ rationali quâ rationalis est, nisi agendo propter finem consentaneum naturæ rationali, quatenus rationalis est. 3. Agens ob delectationem agit inordinatè, & contra rectam rationem: nam pervertit rerum ordinem à Deo authore naturæ institutum, secundum quem delectatio ex natura sua est propter operationem, non autem operatio propter delectationem, ut agnovit Aristot. *Bonum delectabile, inquit, cum sit inferius honesto, ordinatur per se ad illud.* & docet S. Thom. 1. 2. q. 4. a. 2. ad 2. *Divinus intellectus, qui est institutor naturæ, delectationes apponit propter operationes.* ut scilicet facilius, promptius, melius, & constantius efficerentur. Itaque delectatio moderata potest quidem percipi, & appeti ut medium, sed non ut finis; cum inordinatum sit, velle sistere in eo tanquam fine actionis, quod Deus instituit solum ut medium ad actionem melius, promptius, & constantius faciendam. 4. Innoc. XI. damna-

damnavit has propos. 8. *Comedere & bibere usque ad satietatem ob solam voluptatem non est peccatum, modo non obsit valetudini; quia licite potest appetitus naturalis suis actibus frui.* hoc est, sistere in delectatione actuum tanquam in fine obtento. 9. *Opus conjugii ob solam voluptatem exercitum omni penitus caret culpâ, ac defectu veniali.*

Hinc manducare etiam moderatè, audire Musicam, odorari florem, & similia oblectamenta capere ob solam delectationem, per se loquendo est venialis culpa.

Q. 3. Quenam sunt virtutes Temperantiæ annexæ?

Resp. Sex, Mansuetudo, Clementia, Studiositas, Modestia, Eutrapelia, & Circumspectio.

1. Mansuetudo est virtus, quæ iram moderatur juxta rectam rationem sic, ut non irascamur, nisi quando, quantum, cui, & quomodo oportet. Ei opponitur per excessum iracundia, de qua alibi: per defectum verò nimia dissimulatio, cum nempe ex iræ defectu mala impunita manent; nec quis irascitur ubi, quando, quantum & quibus oportet, ut justitia servetur, vitia corrigantur, scandalum tollatur, &c. Est mortalis ex genere suo, cum repugnet Charitati, vel Justitiæ.

2. Clementia est virtus, quâ Superior ex animi lenitate inclinatur ad pœnam debitam
miti-